

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 543 בס"ד ערש"ק פר' לך-לך ט' חשוון תשע"ז

פנינים יקרים

ויאמר ה' אל אברם לך לך וכו' (יב, א) כתב רבנו בחיי: ודע כי קודם שיזכור ויאמר ה' אל אברם היה ראוי להודיענו מעלותיו ומדותיו כדי שנכיר מי הוא ואח"כ יזכיר הדבור כי כן עשה בנח וכו'. נראה לבאר דברי רבנו בחיי כי גדר צדקת אברם היה בזה שמסר נפשו להשי"ת והרי הוא כאילו אינו קיים לכן לא שייך להקדים לכתוב עליו אברהם איש צדיק תמים וכו' כמו שכתב לנח. כי מעלתו רבה עד כי אין שייך לשבחיו כי מרוב גדולתו הרי הוא בבחינת העלם. משא"כ נח שלא הגיע לדרגת אברהם נכתב עליו שבחיו. וזהו שאמרו על נח אילו היה בדורו של אברהם - דהיינו במדרגתו של אברהם לא היה נחשב לכלום. ולא היו מספרים בשבחיו אלא לכלום בבחינת מסירות נפש וביטול המציאות לך דומיה תהלה. (צמח הצבי להר"צ סגל)

לך לך וכו' (יב, א) ברש"י לך להנאתך ולטובתך וכו' אף כי צוהו השי"ת ללכת ולהניח הכל, לא יעלה על דעת אדם לומר כי צוהו השי"ת להיות נפרש מעוה"ז. רק אדרבה להמשיך קדושתו יתברך בכל מעשיו. וזהו לך לך פירוש שכל דבר השגה צריך האדם להכניס בעומק לבו שיתפשט נקודה זאת בכל מעשיו ועי"ז הוא מתקיים, והבן זה מאד.

אל הארץ אשר אראך (יב, א) אשר אראך מלשון בהירות ושכל. כשאדם מהסס אם לעשות משהו או לא. אזי שקול הדעת תלויה בבהירות ובצלילות הדעת. זה מה שאמר הקב"ה לאברם לך לך מארצך וכו' אל הארץ אשר יקרינ עליך צלילות הדעת ובהירות.

ואעשך לגוי גדול וכו' (יב, ב) רש"י מביא הא דאמרינן בגמ' (פסחים קיז) שפסוק זה מכוון אל האבות הקדושים והיה ברכה כך חותמים. והנה ידוע כי אברהם רומז על מידת האהבה. יצחק על מידת הגבורה ויעקב על מידת התפארת. והנה מידת הגבורה אע"פ שנראית לפעמים כאילו היא הפוכה ממידת האהבה בכ"ז תכליתה וסופה במידת האהבה. לזאת אמר והיה ברכה כך חותמין כלומר תכלית המדות במדת אברהם אבינו ע"ה שהיא האהבה.

וילך כאשר דיבר אליו ה' וכו' (יב, ד) כלומר שלא הלך בעבור הברכה רק לעשות רצונו ית"ש...

(שפת אמת)

וילך אתו לוט (יב, ד) טעם שזכה לוט להיות עם אאע"ה וגם הוא גופא שזכה לצאת ממנו דוד ומשיח. נראה כי היה בזכות הרן אביו, אף שלא היה מסירות נפש בשלמות ולכך נשרף. אעפ"כ שריפתו היה בכלל קדוש השם ונשרף בעבור השי"ת. אין הקב"ה מקפח שכר כל בריה ולכן זכה לכל זה.

ויבן שם מזבח לה' (יב, ז) ויבן מלשון הבנה כאשר לב האדם מבין שעליו לשוב בתשובה, אין לך מזבח גדול מזה. דהרי הוא בעצמו ברצונו ובהבנתו מהווה מזבח לה'.

ויאמר אברם אל לוט אל נא תהי מריבה ביני ובינך וכו' הפרד נא מעלי אם השמאל ואימינה וכו' וישא לוט את עיניו וירא את כל ככר הירדן כי כלה משקה וכו' (יב, ח-יא) אאע"ה כשרוצה לדעת איזה דרך יבור לו מעיין בדבר והשמאל והימין קובעים בעדו להחליט להתרחק מהרע ולהדבק בטוב מאשא"כ לוט דרכו לתור אחרי הגשמיים בלבד כלה משקה...

ויקחו את לוט ואת רכושו בן אחי אברם (יד, יב) וצ"ב דלכאורה הל"ל את לוט בן אחי אברם ואת רכושו ולמה הפסיק ואת רכושו? מלמדנו שלוש טעם בהעדרת קניני החומר מלהיות ודבוק ושכן לאברהם מטיבו דהלא גם עשרו של לוט באה לו מהתחברותו לאברהם כמאה"כ וגם ללוט ההולך את אברם היה צאן ובקר ואהלים (יג, ב) ודרשו חז"ל מי גרם לו זאת - הליכתו עם אברם (ב"ק צג) ובכל זאת עזב את אברם ודבק ברכושו. וזהו שהקדימה את לוט לרכושו ממה שהוא בן אחי אברם שזה היה לו דבר משני בסולם הערכים בהשוואה לרכושו. (צמח הצבי להר"צ סגל)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

האשק שיחת הרא"ש זיע"א פר' תנצח תשל"ה (פר' זכור) הלאה לזכרם ע"י א.א.

ואיך יגיע לזה, ע"י שיכיר את מציאות הרע שלו. בשעה שאדם משיג שהוא בנסיון, כשהוא נכנס בתוך הרע, הוא מכיר שהוא יסוד הרע, שזהו יסוד האנוש באותה בחינה כמו שבלעם עושה רע באותה בחינה עומד משה רבינו, כי באם לא יטען הרשע: לצדיק נתת בחינה אחרת ומה אתה רוצה ממני. ולכן הצדיקים נדמה להם היצה"ר כהר, ולרשע נדמה כחוט השערה. בגלל שהצדיק הוא ג"כ רשע, היות שכל רגע הוא חי ברשעות שלו, ביסוד שלו שהוא רע, כמו שנאמר "תקות אנוש רמה" - יסוד האנוש הוא רע. והצדיק שחי את היסוד שלו הוא תמיד רע. והאדם שעומד בהכרה הזו הוא בבחינת הרועה. ולמרות שבשעה שהוא עומד בהכרה הזו יש עליו את הקטרוגים הכי גדולים, בכדי שלא יאבד את ההכרה הזו, אך אחרי שפעם אחת עבר את המסלול הזה, את המעבר הזה, הוא נקרא משה רבינו בבחינה אחת. אך לעבור את המעבר הזה זה קשה מאד.

ולמה הקדושה מתלבשת ביצה"ר, כי באמצעותו מגיע האדם להכרת עצמו ומזה להכרת הבורא. כי כנגד הטוב מוכרח שיהיה רע, והיות שהרבש"ע הוא טוב מוכרח שהרע הם בני האדם הברואים שלו, שם הוא המקום של הרע ומציאות הרע. ומציאות הרע הזה מביא לגילוי אלוקות, כי "מבשרי אחזה אלוקה", "מבשרי" - מן הרע שלי והגשמיות שלי, "אחזה אלוקה", מזה הוא רואה שיש אלוקה. הוא לא רואה, הוא מאמין. מתוך שרואה שהוא מציאות רע

ולא יתכן שהוא יהיה מציאות טוב, ואם כן איך מגיע אליו שהוא יהיה טוב, איך הוא עשה חסד שאינו לפי הטבע שלו, שהרי הוא יסוד הרע, "רק רע כל היום", "כי יצר לב האדם רע מנעוריו" - משנער ממעי אמו, ואיך מגיע אליו טוב. ואז "מבשרי", כשאני קולט ומרגיש את מציאות הרע שלי, "אחזה אלוקה". רק שהאדם לא מרגיש בעצמו רע, הוא רואה בעצמו רק את הטוב. כי בזמן שהרע פועל האדם לא נמצא. הוא מיואש. המוח כבר לא במקום. חצי ראש קרוע וחצי שבור והיתר שרוף לגמרי. אבל כשהוא מכיר וחש את הרע שלו, הוא מגיע אל ההבנה: מהרע הזה איך יוצא טוב, והוא חי עם אמונה. כי "מבשרי" - אחזה אלוקה". זה נקרא אמונה.

למה משה רבינו לא נפל ובלעם כן נפל? למה מרדכי הצדיק לא נפל והמן הרשע כן? אפשר להבין שהוא התחזק והוא לא, אך עדיין השאלה קיימת, למה בנשימה הזו הוא התחזק והוא לא? למה מרדכי הצדיק התחזק והמן לא? הרי לשניהם יש את אותם כוחות, וכי המן נולד ממין אמא אחרת ומרדכי הצדיק ממין אמא אחרת? והרי אברהם אבינו יצא מתרח, ו"אחד היה אברהם", איך הוא הצליח? אם תרח לא היה כזה איך אברהם היה? אכן, ההבדל כולו הוא נשימה, ובעצם פחות מנשימה. כי בשעה שאדם נכנס בדרכי האמונה הוא מכיר ויודע שהוא בעצם רע, גם הצדיק נופל. אם הוא לא נופל מיליאדי פעמים הוא לא נקרא צדיק. צדיק הוא זה שמבין את השני. אך זה שמתפלל

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

הכי גדולים, בכדי שלא יאבד את ההכרה הזו, אך אחרי שפעם אחת עבר את המסלול הזה, את המעבר הזה, הוא נקרא משה רבינו בבחינה אחת. אך לעבור את המעבר הזה זה קשה מאד.

ובשעת מעשה, בשעה שהוא עובר את המעבר הזה, לפני המעשה יש את המחשבה - סוף מעשה במחשבה תחילה, ואז הוא יכול ליפול במחשבה מיליארדי פעמים, אפילו הצדיק אמת. דוד המלך הגיע למדריגה הגבוהה ביותר שאנוש יכול להשיג, שזוהי תכלית הבריאה של הקדושה שיהיה מפורסם "מבשרי אחזה אלוקה", ומרום המדריגה נפל לדרגה הנמוכה ביותר, ל"מבטן שאול שועתי", והוא חזר בחזרה לבטן אמו, לחטא הראשון "בחטא יחמתי אמי" ונכשל במעשה בת שבע. כל זה מראה לאדם שתמיד הוא נמצא בהתחלה, בכל רגע עליו להתחיל, אפילו הוא גדול כדוד המלך ומשה רבינו. יוחנן כהן גדול שימש בכהונה שמונים שנה ולבסוף נעשה צדוקי, אחרי הרגל של שמונים שנה שנכנס לפני ולפנים לקודש הקודשים, שזוהו שלימות הקדושה, עם כל זה נעשה צדוקי. מזה אנו רואים "אל תאמין בעצמך עד יום מותך". לכן על האדם להתחיל בכל רגע ורגע, ואף פעם לא מאוחר. עליו לתפוס את הנשימה הזו. והרי זוהי כל העבודה לתפוס את הנשימה הזו. אך עלינו לדעת כי תמיד יש את זה לעומת זה, כמו שהאדם יש עליו הרבה קטרוגים לעומתו יש סגוריה.

המשך יבוא אי"ה

ומתנוענע חזק ויודע ללמוד ועושה חסדים גדולים זה שום דבר, זה אמנם דבר גדול מאד, "והגית בו יומם ולילה", אבל לפני הרבש"ע, וכלפי התפקיד שלו להגיע למציאות של "למעני למעני אעשה", זה שום דבר. לכל אחד יש את הדרך שלו איך שיגיע לבחינה הזו, כמו שמשוה רבינו הגיע לבחינה של "למעני אעשה", וכן דוד המלך ורבי עקיבא כולם הגיעו לבחינה הזו, כך גם אנו צריכים להגיע לבחינה הזו. כי כשם שאין רועה בלא צאן כך אין צאן בלא רועה, ואנו מוכרחים את הרועה, את הבחינה של הרועה, ולכן כל אחד מוכרח להיות בבחינה של הרועה, הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו. ומכיון שאנו לא הגענו לבחינה הזו לכן אנו נמצאים בגלות.

ואיך יגיע לזה, ע"י שיכיר את מציאות הרע שלו. בשעה שאדם משיג שהוא בנסיון, כשהוא נכנס בתוך הרע, הוא מכיר שהוא יסוד הרע, שזוהו יסוד האנוש באותה בחינה כמו שבלעם עושה רע באותה בחינה עומד משה רבינו, כי באם לא יטען הרשע: לצדיק נתת בחינה אחרת ומה אתה רוצה ממני. ולכן הצדיקים נדמה להם היצה"ר כהר, ולרשע נדמה כחוט השערה. בגלל שהצדיק הוא ג"כ רשע, היות שכל רגע הוא חי ברשעות שלו, ביסוד שלו שהוא רע, כמו שנאמר "תקות אנוש רמה" - יסוד האנוש הוא רע. והצדיק שחי את היסוד שלו הוא תמיד רע. והאדם שעומד בהכרה הזו הוא בבחינת הרועה. ולמרות שבשעה שהוא עומד בהכרה הזו יש עליו את הקטרוגים

המשך פציצים יקרים

וירק את חניכיו ילידי ביתו שמונה עשר ושלש מאות (יד, יד) נצחנו של אברהם היה בכח התפלה, רמז כי שמונה עשר ושלש מאות בגמטריה "שיח" היינו תפלה.

(מאור ושמש)

אם מחוט ועד שרוך נעל (יד, כג) אברהם אמר למלך סדום מדרכי להתפלל אליו יתברך ולבקש ממנו כל צרכי - מחוט ועד שרוך נעל. כך שבעצם אינו זקוק למתנותיו. ואם אקח כל אשר לך?!

(אמרי קודש להרב שלמה מקשאנוב)

והאמין בה' ויחשבה לו צדקה (טו, ו) אברהם אבינו ראה את אמונתו השלימה בתור צדקה וחסד שעשה עמו הקב"ה שזכה להיות מהאמינים בו יתב"ש.

(רבי ישראל מקאזניץ - עבודת ישראל)

במה אדע כי אירשנה (טז, ה) במה - על ידי ענוה - מה - זוכים לרשת את ארץ ישראל וזהו כי אירשנה.

(זרע קודש להרב נפתלי צבי מרופשיץ)

הנה בריתי אתך והיית לאב המון גוים וכו' (יז, ד) מן הידוע כי בשביל אברהם נוסדה הארץ וכל צבאיה כמו שנרמז בפסוק אלה תולדות השמים והארץ בהבראם בזכות אברהם. ואל תתמה על אברהם שלא השיג זה בעצמו כי מדרך הצדיק האמיתי להיות דכא ושפל רוח ולא יגבה לבו לחילה בשום ענין להאמין בעצמו כי בשבילו נברא העולם, אדרבה אמירה זו מחייבת אותו ביותר שיכנע וישפל ביראה ופחד מאחר ובשבילו נברא העולם הרי הוא מחויב ביותר לעבוד את ה' בכל מיני עבודות. וכל מה שהוא עובד הוא מקצר עדיין כנגד מה שהוא חייב לעבוד.

ואתה את בריתי תשמור וגו' (יז, ט) שמעתי ממורי שאם נודמן שראה דבר עבירה [או שמע על אחר] יבחין

שיש בו שמץ מעבירה זו ושירגיש לתקן את עצמו ויאמר הפסוק [סוד מרע וכו'] תחבושת לזה

שינצור לשונו אע"פ שהיא קשה מ"מ נתן הפסוק תקנה כדי שיסור הוא עצמו מרע ויתקן עצמו להיות בטוב, ואז גם הרשע יחזור בתשובה אחר שיכלול אותו עמו ע"י אחדות הנ"ל שכולם אדם אחד ואז תגרום שתהיה מכלל ועשה טוב שתעשה את הרע לטוב ואז תבא למדה בקש שלום ורדפהו שיוסר שתי הערלות ברית המעור וברית הלשון.

והקימותי את בריתי ביני ובינך (יז, יט) הלשון ביני ובינך מלמדנו דהנה ימין נקרא חסד המדה המשפעת

והשמאל נקרא מדת הגבורה המצמצמת ומגביל ההשפעה ועל פי שניהם נברא העולם כידוע

דברי רז"ל שהעולם היה בהתפשטות בלי סוף עד שגער הקב"ה ואמר די והוא כח המגביל. והנה בין מדה ימנית ושמאלית יש מידה ממוצעת היא המכריע ונקרא צדיק יסוד עולם המקבל ומשפיע באורח מישור. וזה נקרא הקמת ברית בינו לבינו...

ומקנת כסף מאת בן נכר נמולו אותו (יז, כז) כל הכיסופים והתאוות שמקורם נכרי התעלו על ידו לקדושה

(דודאים בשדה להר"ר מו"רנובצה)

נמלו אתו...

כחם היום (יח, א) כשם שהשמש חום היום אם כי היא למעלה בשמים מחממת למטה בארץ, כך הצדיק

למרות היותו בארץ משפיע מלמטה למעלה ואורו זורח בגבהי מרומים.

(נעם אלימלך)

ורחצו רגליכם (יח, ד) רגליכם מלשום הרגלים. לרמז על הסרת ההרגלים הרעים.

(דברי חיים מצאנז)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080 ירושלים 91050

לעילוי נשמות

האשה הצדקנית מרת צביה ב"ר אברהם ע"ה

נלב"ע כ' חשון תשנ"ג

ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

